

GRANTY EUROPEJSKIE

Pismo wydawane przez KPK i Poznański Park Naukowo-Technologiczny Fundacji UAM ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Drodzy Czytelnicy,

Do końca maja otwarty jest jeszcze konkurs na Katedry Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Konkurencja będzie zapewne duża, tym bardziej, że to pilotaż i Komisja Europejska planuje sfinansowanie raptem pięciu takich projektów na całą UE. Nie oznacza to jednak, że nie warto próbować, szczególnie jeśli koncepcja rozwoju jednostki wpisuje się idealnie w zasady tego konkursu. Poza tym w przyszłym programie ramowym Horyzont 2020 przewidziana jest kontynuacja tej inicjatywy.

Polecam lekturę rozmowy z ekspertem Europejskiej Rady ds. Badań oceniającym wnioski w Programie Pomysły (na stronach od 3 do 5). Wszyscy ci, którzy ciągle pytają o przyczyny tak niewielu polskich sukcesów w tym programie, znajdą w niej kilka konkretnych odpowiedzi. Niewątpliwie należy podjąć zdecydowane działania, żeby w przyszłości były szanse na poprawę. W przyszłym roku kolejne konkursy o granty ERC (szczególnie obok) i życzylibyśmy sobie lepszych wyników, jednak cóż, nie od razu Rzym zbudowano...

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego opublikowało dwa przewodniki po stypendiach adresowane do studentów i młodych naukowców (więcej na stronie 11). Zachęcam do aktywnego poszukiwania grantów, a do wyjazdów zagranicznych szczególnie. Dzięki temu może za parę lat pojawią się również nowi laureaci ERC!

Ewa Kocińska, Redaktor Wiadomości KPK-GE

Praca dla młodych naukowców

Projekty NCN

Narodowe Centrum Nauki na swojej stronie internetowej uruchomiło bazę ogłoszeń o wolnych stanowiskach pracy w projektach finansowanych przez NCN.

Mimo że baza dostępna jest od niedawna, naukowcy mogą wybierać spośród różnych etatów. Większość ofert skierowanych jest do młodych naukowców, m.in. studentów i doktorantów.

Wszyscy, którzy oferują miejsca pracy w projektach realizowanych w ramach konkursów NCN, mogą skorzystać z formularza pozwalającego na umieszczenie oferty pracy na stronie NCN. Baza dostępna jest pod adresem: <http://www.ncn.gov.pl/baza-ofert/>.

Źródło: www.nauka.gov.pl

Ostatnie i pierwsze konkursy

Nowe Pomysły

W ubiegłym półroczu zakończyły się aż 4 konkursy Programu „Pomysły”. Na kwietniowym posiedzeniu Komitetu Programowego poinformowano o liczbie wniosków, które spłynęły do Europejskiej Rady ds. Badań (ERC) na poszczególne konkursy i o możliwych tego konsekwencjach, wynikających ze znacznego wzrostu zainteresowania grantami ERC.

1. Konkurs dla doświadczonych naukowców *ERC-AdG-2013*. Nadesłano 2408 wniosków (1059 z nauk fizycznych i inżynierskich, 789 z nauk o życiu i 550 z nauk społecznych i humanistycznych), w tym 38 autorstwa polskich naukowców, a 35 z polską instytucją goszczącą.
2. Konkurs dla początkujących naukowców *ERC-StG-2013*. Nadesłano 3329 wniosków (1502 z nauk fizycznych i inżynierskich, 1057 z nauk o życiu i 770 z nauk społecznych i humanistycznych), w tym 42 z polską instytucją goszczącą.
3. Konkurs dla naukowców u progu samodzielności badawczej *ERC-CoG-2013*. Nadesłano 3673 wnioski (1666 z nauk fizycznych i inżynierskich, 1203 z nauk o życiu i 804 z nauk społecznych i humanistycznych), w tym 28 z polską instytucją goszczącą.
4. Konkurs na granty synergiczne *ERC-SyG-2013*. Napłynęło 449 wniosków. Z Polski – z udziałem 27 instytucji, w tym 14 goszczących „lidera” (*Principal Investigator*) oraz 13 goszczących „lidera liderów” (*Corresponding PI*).

Jeśli chodzi o wnioski z Polski, we wszystkich czterech przypadkach widać pewien wzrost zainteresowania, choć nadal liczba polskich naukowców i instytucji jest o wiele niższa niż wskazywałby potencjał naukowy naszego kraju. Popyt na granty ERC w innych krajach rośnie w znacznie większym stopniu: łączna liczba wniosków o *Starting Grants* 2013 wzrosła o 53% w porównaniu z poprzednim konkursem, a w przypadku *Consolidator Grants (CoG)* 2013 – o 46%.

Perspektywy Programu w Horyzoncie 2020 są optymistyczne, nawet jeśli jego budżet ulegnie pewnej redukcji. Przewiduje się, że budżet konkursów ERC w 2014 r. będzie co prawda niższy niż w 2013 r. (< 1,7 mld euro), trzeba jednak pamiętać, że będzie to kwota wielokrotnie wyższa niż na początku 7. Programu Ramowego.

W 2014 r. ogłoszone będą konkursy na *Starting Grants*, *Consolidator Grants*, *Advanced Grants* (od wiosny do jesieni, w wymienionej kolejności). Nie przewiduje się konkursu na *Synergy Grants*. Bez zmian, dwukrotnie ogłoszone będą konkursy na granty *Proof of Concept*.

Jedyną niepomyślną wiadomością jest to, że wobec ogromnego wzrostu liczby wniosków w ostatnich konkursach *Starting Grants* i *Consolidator Grants*, wprowadzone zostaną nowe ograniczenia dotyczące ponownego składania niezaakceptowanych wniosków w następnym konkursie.

Wiesław Studencki, KPK

Program Pomysły a polscy naukowcy

Okiem eksperta

Rozmowa z prof. dr hab. Karolem Życzkowskim, fizykiem, pracownikiem Instytutu Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Centrum Fizyki Teoretycznej Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Profesor był ekspertem oceniającym wnioski o ERC Advanced Grants (granty Europejskiej Rady ds. Badań dla doświadczonych naukowców) z fizyki w programie IDEAS – Pomysły w 7.PR w latach 2008, 2010 i 2012.

Kończy się 7. Program Ramowy. Jakie są Pana wrażenia z Programu IDEAS z punktu widzenia eksperta oceniającego wnioski o granty?

Zaproszony przez znajomych fizyków miałem okazję przed sześcioma laty uczestniczyć we wstępnych dyskusjach fizyków na temat programu IDEAS, który się wtedy rodził. Okazało się, że potrzebowali osoby znającej się na ogólnych aspektach fizyki teoretycznej. W roku 2007 otrzymałem konkretną propozycję uczestnictwa w panelu ekspertów powołanego przez European Research Council (ERC) i ją przyjąłem. W latach 2008, 2010 i 2012 uczestniczyłem w obradach panelu PE-2 (fizyka), oceniającego wnioski aplikacyjne do grantu w ramach IDEAS – ERC Advanced Grants. Na posiedzenia panelu wyjeżdżałem do Brukseli w sumie sześć razy. Po pierwszym wyjeździe do Belgii (wiosną 2008 roku) do programu IDEAS byłem nastawiony dość optymistycznie, lecz obecnie mój entuzjazm nieco osłabł. A to dlatego, że sukcesów uczonych z Polski w grantach ERC nie było tyle, ile byśmy sobie życzyli.

Jak Pan myśli dlaczego?

Wnioski polskich uczonych, w tym także przedstawicieli polskiej matematyki, fizyki i astronomii, które w różnych rankingach plasują się wyżej niż inne dziedziny, były postrzegane jako mało konkurencyjne w porównaniu do wniosków z bogatszej „Starej Europy”. Wydaje się, że nie ma wielu polskich naukowców, którzy mogliby z powodzeniem konkurować z najlepszymi w Europie w danej dziedzinie, a też część tych najlepszych po prostu nie brała udziału w konkursie.

Czy można nakreślić ten problem bardziej konkretnie? Czy tkwi on w osobowości, czy może charakterze naukowców?

W naszej dziedzinie publikujemy wyłącznie w języku angielskim, z reguły w wiodących czasopismach z Listy Filadelfijskiej. Wielu moich polskich kolegów ma znacznie ponad 100 takich publikacji, co jednak nie wystarcza, by w środowisku międzynarodowym być postrzeganym jako lider dziedziny fizyki na skalę europejską. Dlaczego Wisła gra gorzej niż Barcelona?! Trudno zmienić styl gry polskiej drużyny w ciągu jednego sezonu czy nawet 5 lat. Skoro polska nauka była niedofinansowana przez wiele lat, to nie była w stanie konkurować z najlepszymi. Najbardziej cenieni naukowcy w mej dziedzinie w skali europejskiej mieli w zamożniejszych krajach 30 lat na zdobycie doświadczeń, zrobienie kariery, współpracę z najlepszymi na świecie i uzyskanie ważnych wyników. Pozycja polskiej fizyki jest lepsza niż innych dziedzin, gdyż fizycy od wielu lat mieli kontakty międzynarodowe i do wiodących ośrodków europej-

skich mogli wyjeżdżać częściej niż ich koledzy z innych dziedzin. Z jednej więc strony polska fizyka nadal stoi dobrze, lecz z drugiej strony naprawdę przełomowych wyników na skalę światową w naszym kraju wiele nie ma, a liczba nagród Nobla dla fizyków polskich wynosi zero (nagroda Nobla dla Marii Skłodowskiej-Curie zaliczana jest Francji). Konkurencja o ERC Advanced Grants jest bardzo wymagająca, gdyż przykładowo na całą europejską matematykę przypada rocznie około 10-15 grantów. Dlatego szanse na sukces uczonych z Polski, a także z wszystkich innych krajów „Nowej Europy” nie są wielkie.

Czy w takim razie polscy naukowcy są na straconej pozycji?

Aż tak źle nie jest! Pewne szanse zawsze są, co pokazują dotychczasowe rezultaty. W konkursie 2008 Grant ERC Advanced z fizyki otrzymał prof. Tomasz Dietl z Instytutu Fizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, a w roku 2011 – prof. Ryszard Horodecki z Uniwersytetu Gdańskiego. Ponadto taki grant otrzymał Andrzej Udalski, astronom z Warszawy, a także Maciej Lewenstein, polski fizyk pracujący obecnie w Barcelonie. I to już wszystkie polskie sukcesy w tej kategorii. A jako punkt odniesienia dodam, że latach 2007-2011 uniwersytety w Cambridge i Oxfordzie otrzymały odpowiednio 76 oraz 72 takich grantów, natomiast uniwersytety w Leuven (Belgia), Lejdzie i Amsterdamie (Holandia) oraz Helsinkach (Finlandia) zdobyły ponad 20 grantów Advanced każdy, a więc znacznie więcej, niż zdobyli w tym okresie wszyscy naukowcy z Polski łącznie.

Jeśli chodzi o ocenę wniosków, to cały panel i każdy ekspert stara się, by procedura przebiegała obiektywnie. Z drugiej strony występuje również pewien element przypadku. Wniosków jest dużo i dlatego każdy ekspert ocenia jedynie część z nich, więc dany wniosek, oceniany co najmniej 4 razy, może trafić na różnych recenzentów.

Proszę mnie źle nie zrozumieć: pewna rola przypadku jest trudna do uniknięcia, a ja nie bardzo potrafię sobie wyobrazić lepszy system. Powiem inaczej: jeśli w danym konkursie startuje 5-7 bardzo mocnych kandydatów z Niemiec czy Wielkiej Brytanii (a najczęściej tyłu jest) i nawet kilku z nich trafi na nieco mniej przychylnych recenzentów, to pozostali otrzymają najpewniej wysokie oceny, więc jakiś uczoney z tych krajów otrzyma grant. Jeżeli w Polsce jest w ogóle 1 czy 2 naukowców w danej dziedzinie, których aktualny dorobek naukowy oraz przedstawiany program badań są na odpowiednim europejskim poziomie, może się zdarzyć, że jeden z recenzentów nie będzie w pełni przekonany do wniosku polskiego uczonego, co sprawi, że grant otrzyma ktoś inny. Liczba tych uczonych w Polsce, którzy są postrzegani jako najwybitniejsi w Europie niestety nie jest duża.

Co więcej, przez całe pokolenie polscy uczeni mieli mało okazji, by występować o pieniądze na badania, aby uczyć się pisania wniosków o granty. W USA naukowcy od lat przyzwyczaili się do przeznaczania znacznej części swego czasu na zabieganie o fundusze na badania. Tymczasem w Polsce wielu dobrych uczonych nie miało ani ochoty, ani okazji się z tym mierzyć, a przez całe lata nikt o tym nie myślał ani nie mówił. Niektórzy bardzo doświadczeni polscy naukowcy uznawali, że pisanie wniosków o granty ich nie bawi i nie mają ochoty startować w konkursach o granty ERC.

cd. na str. 4

Okiem eksperta

cd. ze str. 3

Aby ten wątek zakończyć czymś bardziej optymistycznym, podkreślę znaczenie działającego od niedawna w Krakowie Narodowego Centrum Nauki. Młodzi ludzie mają szansę spróbować swych sił pisząc wnioski o granty NCN w różnych kategoriach, a często takie granty otrzymać i nawet przed doktoratem lub zaraz po jego obronie, dysponować własnym funduszem na badania i wyjazdy naukowe. Dzięki temu młode pokolenie ma praktyczną możliwość zdobycia ważnego doświadczenia: jak wykonywać pracę naukową na dobrym poziomie, jak pisać wnioski o granty badawcze i jak je rozliczać.

Czy można się wyspecjalizować w pisaniu wniosków?

Tak, ale tylko do pewnego stopnia. Jeśli ktoś ma np. w bieganii na 100 m czasy powyżej 13 sek., to nigdy nie będzie miał szans konkurować o medale z zawodnikami, którzy biegają 9,7 sek. Tak samo, jeżeli ktoś nie ma odpowiednio ważnego dorobku naukowego, nie pracował z najlepszymi na świecie, a jego wyniki nie są dobrze znane w środowisku, to nawet pisząc wspaniały wniosek o grant nie będzie miał realnej szansy na końcowy sukces. Nie da się napisać świetnego wniosku o grant z niczego, tylko odwrotnie: jeżeli się ma już odpowiednio pokaźny dorobek naukowy, to wtedy można ten dorobek nieco gorzej przedstawić i napisać słabszy wniosek albo zrobić to lepiej i bardziej przekonywująco. Podstawa jest merytoryczna, a wagi dorobku nie da się zmienić w przeciągu miesiąca, roku czy nawet 3 lat. Jeśli ktoś chce startować w konkursie o grant *ERC Advanced*, to musi mieć, w anglojęzycznej nomenklaturze *ERC*, *excellent research record* oraz *strong leadership profile*. Ponadto wyniki naukowe kandydata powinny być znane nie tylko wśród nielicznej grupy fachowców z jego branży, lecz także poza wąską dziedziną jego specjalizacji.

Czyli młody naukowiec powinien mieć taką właśnie postawę od początku swojej kariery?

W analogii sportowej, jeśli ktoś chce być mistrzem olimpijskim, to stara się być najlepszy w każdej kategorii wiekowej i musi dążyć do tego, żeby wygrywać z najlepszymi na świecie. Podobnie, jeśli uczonego nie potrafi przekonać najpierw siebie, potem innych, że mając poważne wyniki należy do ścisłej europejskiej czołówki w danej dziedzinie wiedzy, to ciężko mu będzie zdobyć grant *ERC Advanced*. W grupie nauk ścisłych wyniki są dość dobrze mierzalne, a o ważnych osiągnięciach ludzie w środowisku będą wiedzieć. Panel ekspertów *ERC* stara się przyznać granty najlepszym, a odrzucić wnioski średnie i słabsze.

Czy rozpoznawalność w środowisku to nie jest swego rodzaju „public relations”?

W naszej dziedzinie trudno jest coś wygrać samym PR-em, bez twardych wyników. Trzeba umieć się sprzedać, ale bez konkretnych ważnych wyników nie da się przekonać do swego wniosku ekspertów panelu. Z drugiej strony, brak sukcesu w konkursie *ERC Advanced Grants*, nie jest żadnym powodem do ujemności, bo poziom wniosków jest wysoki, a grantów w danej dziedzinie na całą Europę niewiele.

Jak technicznie wygląda ocena wniosku?

Przewodniczący panelu, którym jest uznany europejski uczonego oraz jego kierownik, pracownik *ERC* z doktoratem z danej dziedziny nauki, otrzymują listę wniosków spełniających wszystkie kry-

teria formalne, a następnie spośród wszystkich członków panelu wyznaczają 4-5 recenzentów wniosku w pierwszym etapie. W naszym panelu na każdego eksperta przypadało średnio około 40 wniosków. Rozdzielający wnioski starają się, aby każdy z nich był oceniany przez 2 uczonych z danej specjalizacji oraz 2 lub więcej z pokrewnych dziedzin. W pierwszym etapie nie bierze się pod uwagę spraw finansowych (budżetu projektu), natomiast ocenia się merytoryczne dokonania naukowe wnioskodawcy oraz jakość wniosku. W praktyce obie oceny wykazują duże korelacje: wnioski bardzo cenionych uczonych najczęściej również otrzymują wysokie oceny. Z drugiej strony nawet świetny wniosek nie będzie miał szans, jeżeli dotychczasowy dorobek autora nie będzie oceniony bardzo wysoko.

Kolejna faza oceny wniosków przebiega podczas 3-dniowego posiedzenia całego panelu w Brukseli. Każdy wniosek jest szczegółowo dyskutowany i oceniany, choć spory wpływ na wynik ma średnia z wcześniejszych ocen 4 ekspertów. Pod koniec drugiego dnia obrad kończy się ocena wszystkich wniosków, a 20-30% najlepszych przechodzi do II etapu konkursu. Podczas ostatniego dnia posiedzenia pisze się uzasadnienia podjętych decyzji oraz ustala się wspólnie proponowaną listę zewnętrznych recenzentów oceniających zakwalifikowane wnioski. W tym miejscu znowu wchodzi w grę pewien element przypadku, z czego panel zdaje sobie sprawę. O ile oceny członków panelu po długich dyskusjach są już dość dobrze skalibrowane, to trudniej sprawić, by wszyscy recenzenci zewnętrzni, którzy widzą jedynie 1-2 wnioski, mogli w praktyce stosować dokładnie tę samą skalę oceny.

W II etapie konkursu, także kolejni członkowie panelu analizują wnioski, oceniając szczegółowy plan badań. Trzy miesiące później organizowane jest w Brukseli drugie zebranie panelu. Podczas kolejnej tury debaty nad każdym wnioskiem bierze się pod uwagę średnią ocen recenzentów zewnętrznych i ocen członków panelu. W wyniku dyskusji panel ustala wspólnie listę rankingową wszystkich wniosków. Kwestie finansowe nie mają znaczenia przy ustalaniu listy rankingowej, choć panel może uznać część proponowanych kosztów za słabo uzasadnione i wnioskować o przyznanie grantu z funduszami mniejszymi od pierwotnie wnioskowanych. Ostateczną decyzję o finansowaniu projektów podejmuje *ERC*, na podstawie końcowej listy wniosków sporządzonej przez panel.

ERC prowadzi także konkursy dla młodszych badaczy, którzy obronili doktorat w ciągu określonego czasu (*ERC Starting Grant*, *ERC Consolidator Grant*), w których liczą się nie tylko osiągnięcia po doktoracie, ale też doświadczenie zdobyte w różnych ośrodkach naukowych. Z polskiej perspektywy wydaje się, że szanse na sukces mogą mieć wyłącznie osoby, które robiły doktorat w znanym ośrodku naukowym za granicą lub odbyły staż podoktorski u znanego uczonego o renomie światowej. W drugim etapie tych konkursów wnioskodawcy są zapraszani do Brukseli i podczas posiedzenia panelu *ERC* mają okazję osobiście zaprezentować swój wniosek, oczywiście w języku angielskim, i odpowiedzieć ekspertom na ich pytania. Ta część procedury ma kluczowe znaczenie co do końcowego wyniku konkursu.

cd. na str. 5

Okiem eksperta

cd. ze str. 4

Co musiałoby się zmienić, żeby polscy naukowcy zdobywali więcej grantów?

Nie ma na to jednej, prostej odpowiedzi. Na pewno warto zabiegać o środki na finansowanie badań. Jeżeli dany naukowiec chce być najlepszy w swojej dziedzinie, to potrzebuje wiele pieniędzy na badania, wyjazdy, konferencje i współpracę międzynarodową. Powstaje pewne koło zamachowe. Naukowcom z Polski, którzy mieli szczęście pracować za granicą z wybitnymi specjalistami o światowej sławie i sami osiągnęli już znaczące wyniki, łatwiej będzie zdobyć środki na dalsze badania. Trzeba wyjeżdżać, współpracować z innymi ośrodkami, trzeba mieć czas i sprzyjające ku temu warunki w rodzimej jednostce.

Z drugiej strony, nie chcę kończyć naszej rozmowy w zupełnie minorowym nastroju. Może warto wspomnieć dwudziestolecie międzywojenne, podczas którego polska matematyka należała do ścisłej czołówki światowej. Jej obecna pozycja nie jest aż tak wysoka, ale nadal w wielu dziedzinach nauk ścisłych zajmujemy wysokie miejsce. Przykładowo w nowej interdyscyplinarnej dziedzinie fizyki, matematyki i informatyki, zwanej teorią informacji kwantowej, spora grupa polskich uczonych i ich wyniki są już dobrze znane na całym świecie. Wkład Polski jest także znaczący w kilku innych specjalnościach fizyki, matematyki czy astronomii, więc z polską nauką ogólnie nie jest tak źle.

Oczywiście warto zachęcać młodych naukowców, aby zdobywali doświadczenie za granicą, pracowali w renomowanych ośrodkach światowych, a po powrocie do Polski aplikowali o krajowe granty finansowane przez NCN. Mam nadzieję, że za pewien czas z tego młodszego pokolenia wyrosnie grupa wybitnych polskich uczonych zdolnych do konkurowania o pieniądze na badania naukowe z najlepszymi w Europie.

Rozmawiali: Monika Firlej-Balik, Dawid Gacek
Centrum Transferu Technologii Politechnika Krakowska

Transfer technologii

Transport wodny

Projekt EuroVIP (www.euro-vip.eu) oferuje możliwość współpracy z wiodącymi przedsiębiorstwami i jednostkami naukowymi branży transportu wodnego oraz dostęp do usług i technologii oferowanych w ramach transferu technologii. Działania projektu ukierunkowane są przede wszystkim na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) poszukujące nowych możliwości nawiązania współpracy z partnerami w Europie i zainteresowane uzyskaniem dostępu m.in. do technologii opracowywanych w projektach badawczych finansowanych przez Komisję Europejską w 6. i 7. Programie Ramowym.

Na potrzeby powyższych działań opracowano szereg narzędzi mających ułatwić MŚP dostęp do nowych technologii, współpracę biznesowo-przemysłową z partnerami z Europy oraz udział w projektach badawczych transportu wodnego w programie Horyzont 2020.

Zachęcamy do odwiedzenia strony internetowej projektu i skorzystania z internetowych narzędzi współpracy dostępnych po zarejestrowaniu profilu przedsiębiorstwa lub organizacji oraz do kontaktu z naszym zespołem celem nawiązania współpracy.

Zbigniew Turek, KPK

Nowe programy

Małe lotnictwo

Ostatnie miesiące stały pod znakiem wytężonej pracy środowisk przemysłowych i naukowych w całej Europie, skupionych na kontynuowaniu działań zmierzających do umocnienia sektora *General Aviation* w europejskich programach badawczych. Po serii spotkań z przedstawicielami *JTI Clean Sky* wynegocjowano włączenie *Small Aircraft Transportation (SAT)* jako jednego z filarów programu *Clean Sky 2*, którego uruchomienie planowane jest na początek 2014 roku. Planowany budżet ponad 100 mln euro przeznaczony zostanie na opracowywanie nowych technologii dla małego lotnictwa w trzech głównych dziedzinach: silniki, struktury, systemy. Część budżetu rozdysponowana zostanie w formie konkursów dla podmiotów nie związanych bezpośrednio z *Clean Sky 2*, a zainteresowanych udziałem w programie rozwoju powyższych technologii.

11 kwietnia br. w Instytucie Lotnictwa odbyło się międzynarodowe spotkanie konsultacyjne dotyczące wizji SAT w programie *Clean Sky 2*. Ponad 100 uczestników z całej Europy zapoznało się z aktualnym stanem przygotowań programu oraz wzięło udział w spotkaniach B2B z liderami poszczególnych podprogramów SAT celem omówienia potencjalnego zaangażowania i włączenia się w planowane działania.

Na poziomie krajowym w 2012 roku uruchomiony został program INNOLOT, współfinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Celem głównym programu jest zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki w obszarze produktów wysokiej techniki dla sektora lotniczego. Cel ten będzie realizowany w powiązaniu z celami szczegółowymi, jakimi są zwiększenie liczby wdrożonych innowacyjnych rozwiązań w sektorze lotniczym oraz wzmocnienie współpracy jednostek badawczych i przedsiębiorców w obszarze B+R polskiego sektora lotniczego. W ramach programu INNOLOT rozwijane będą nowe rozwiązania dla określonych demonstratorów technologii, skupionych w trzech Demonstratorach Głównych: system napędowy, śmigłowiec/wyropląt, samolot, m.in. w drodze konkursów ogłaszanych w latach 2013-2014. Pierwszy konkurs został otwarty 30 kwietnia br. (więcej na 10 stronie biuletynu).

KPK kontynuując prace związane z budową europejskiej strategii rozwoju sektora *General Aviation* planuje zorganizowanie w niedalekiej przyszłości międzynarodowego spotkania, którego celem będzie zarówno dyskusja nad całościowym kształtem strategii rozwoju sektora, jak i przygotowanie dla Komisji Europejskiej oraz *Clean Sky 2* propozycji konkretnych obszarów badawczych, które powinny być realizowane w konkursach projektowych w programach Horyzont 2020 oraz *Clean Sky 2*.

Zapraszamy do kontaktu i współpracy w powyższych działaniach przedstawicieli przemysłu i nauki zainteresowanych włączeniem się w struktury sektora *General Aviation* w Europie.

Zbigniew Turek, Mikołaj Pyczak, KPK

KONFERENCJE I SZKOLENIA

XXIV Konferencja SOOIPP

Innowacje i regiony

Od **23 do 25 maja br.** w Łodzi odbędzie się XXIV Doroczna Konferencja Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce (SOOIPP). Jej tematem przewodnim będzie FINANSOWANIE INNOWACJI I ROZWÓJ REGIONALNY. Tegoroczna konferencja jest organizowana wspólnie z Łódzkim Regionalnym Parkiem Naukowo-Technologicznym i Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Celem konferencji jest wymiana informacji i dobrych praktyk w zakresie różnorodnych aspektów teoretycznych i empirycznych związanych z finansowaniem i rozwojem działalności innowacyjnej w ośrodkach innowacji i przedsiębiorczości.

Przewidziano sesje naukowe dotyczące innowacji i rozwoju regionalnego. Będą one poświęcone prezentacjom, dyskusjom i wymianie poglądów zarówno w wymiarze strategicznym, jak i finansowym. Mowa będzie również o rozwoju sektora MŚP i dobrych praktykach w finansowaniu ośrodków innowacji i przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorstw. W drugim dniu konferencji zaplanowano sesje warsztatowe dotyczące mierzenia efektywności i standardów działania ośrodków innowacji i przedsiębiorczości.

Innowacyjność przyczynia się do dynamicznego rozwoju regionów oraz osiągnięcia wewnętrznej spójności w obrębie Unii Europejskiej. W dobie gwałtownych zmian technologicznych i globalnej konkurencji, innowacyjność jest podstawową siłą napędową dla wzrostu gospodarczego. Regiony polskie są zróżnicowane pod względem potencjału rozwojowego i dlatego trudno jest wskazać uniwersalne rozwiązania, które inwestycje będą gwarantowały wzrost innowacyjności. Regiony muszą zdecydować o swoich specjalizacjach i ukształtować kluczowe siły napędzające rozwój gospodarczy.

Jak co roku elementem towarzyszącym konferencji będą seminaria, spotkania, szkolenia i imprezy dodatkowe. Goście będą mogli zwiedzić BioNanoPark – centrum badawczo-wdrożeniowe dla biznesu zlokalizowane w Łódzkim Regionalnym Parku Naukowo-Technologicznym. Po raz trzeci zostaną wręczone nagrody w konkursie InnoFirma „Parkowe Orły”, tym razem w pięknych wnętrzach Pałacu Poznańskiego w Łodzi. Mamy nadzieję, że udział w XXIV Konferencji SOOIPP przyczyni się do ciekawej wymiany doświadczeń, nawiązania nowych kontaktów, inspiracji dla wspólnych przedsięwzięć na rzecz rozwoju regionalnego i działalności innowacyjnej. Więcej informacji i rejestracja na: <http://konferencja-sooipp.pl/2013/>. Do zobaczenia w Łodzi!

Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce

Symposium KRAB

Horyzont 2020 i wdrożenia

Krajowa Rada Koordynatorów Projektów Badawczych UE (KRAB) zaprasza do udziału w 9. Symposium KRAB, które odbędzie się **17 maja br.** w Poznaniu. Jego współorganizatorem i gospodarzem jest Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Ramowych UE, działający w Poznańskim Parku Naukowo-Technologicznym Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Symposium, w głównej mierze, poświęcone będzie tematyce dotyczącej nowego programu na rzecz rozwoju badań naukowych, innowacji i konkurencyjności w Europie: **Horyzont 2020**. O szansach i nadziejach z nim związanych, a także o jego założeniach, opowie **prof. Jacek Guliński, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego**.

W programie znajdują się również wystąpienia doświadczonych naukowców, którzy z sukcesem realizują projekty badawcze w kooperacji z przemysłem, a także przedsiębiorcy, którzy współpracują z naukowcami. Uczestnicy symposium będą mieli okazję przekonać się, że dobry związek nauki i biznesu jest możliwy i owocny.

Zaproszeni eksperci będą próbowali znaleźć odpowiedź na pytanie, czy w Polsce można z sukcesem wdrażać wyniki badań naukowych? Przedstawione zostaną również dobre praktyki wspierające komercjalizację badań naukowych na świecie, a także podjęta zostanie dyskusja na temat marketingu badań naukowych.

Podczas 9. Symposium odbędzie się również Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze KRAB.

Więcej informacji na stronie: <http://9symposiumkrabpoznan2013.symskonf.pl/>. Serdecznie zapraszamy do Poznania!

Prof. dr hab. Janusz Hołyst, Prezes Zarządu KRAB

Konferencja w Kownie

Zarządzanie wiedzą

5 i 6 września br. w Kownie odbędzie się 14. Europejska Konferencja nt. Zarządzania Wiedzą (ECKM 2013 – 14th European Conference on Knowledge Management).

Zarządzanie wiedzą polega zasadniczo na wyposażaniu odpowiedniej osoby w odpowiednią wiedzę w odpowiednim czasie. Samo w sobie może nie wydawać się skomplikowane, niemniej implikuje ściśle powiązanie z korporacyjną strategią, zrozumienie gdzie i w jakiej formie istnieje wiedza, tworzenie procesów obejmujących różne pionierzy organizacyjne oraz zapewnienie akceptacji i wsparcia inicjatyw przez członków organizacji.

Konferencja posłuży za forum do dyskusji, analizy i rozwoju zarówno teoretycznych, jak i praktycznych aspektów zarządzania informacjami i ich ewaluacji. Stworzy również okazję do sieciowania się z innymi podmiotami prowadzącymi prace i badania w tej dziedzinie.

Więcej informacji: <http://academic-conferences.org/eckm/eckm2013/eckm13-home.htm>.

KONFERENCJE I SZKOLENIA

Konferencja w Niemczech

Tydzień grafenu

Wydarzenie pt. „Tydzień grafenu 2013” (*Graphene Week 2013*) odbędzie się od **2 do 7 czerwca br.** w Chemnitz w Niemczech.

Grafen to substancja składająca się z czystego węgla, którego atomy tworzą regularne pierścienie sześciocłonowe, podobnie jak w przypadku grafitu, tyle że w pojedynczej warstwie atomów. Grafen znajduje już wiele zastosowań, w tym w elektrodach, ogniwach słonecznych, tranzystorach, urządzeniach mobilnych czy akumulatorach litowo-jonowych. Wielu naukowców uważa, że materiał ten może w przyszłości odmienić nasze życie.

Przedmiotem konferencji będzie nauka i technologia grafenu, badanie jego właściwości fizycznych oraz omawianie ostatnich osiągnięć w zakresie obróbki chemicznej, produkcji urządzeń grafenowych i nowych zastosowań tego materiału.

Wydarzenie będzie okazją dla uczestników do omówienia najnowszych trendów w tej dziedzinie.

Więcej informacji: <http://www.graphene-week.eu/>.

Zaproszenie do Brukseli

NIEkonwencja

6 i 7 czerwca br. w Brukseli odbędzie się „NIEkonwencja młodych innowatorów 2013” (*Young Innovators Unconvention 2013*).

Co roku na wydarzenie składają się inspirowane wykłady, niekonwencjonalne sesje, lunchy i koktajle sieciujące oraz interaktywne dyskusje z osobistościami o światowej renomie w dziedzinie innowacyjności i przedsiębiorczości z Europy oraz USA.

Wydarzenie, które odbędzie się w Parlamencie Europejskim, zgromadzi młodych Europejczyków z innowacyjnymi pomysłami i osoby, które będą służyć im za inspirację, drogowskaz i wsparcie: wiodących na świecie innowatorów i przedsiębiorców, inwestorów, przedstawicieli biznesu i korporacji, ekspertów akademickich i przemysłowych, opiniotwórców, polityków oraz decydentów.

Więcej informacji: <http://unconvention.eu/>.

Konferencja w Dublinie

EURO-MŚP 2013

11 i 12 czerwca br. w Dublinie odbędzie się konferencja EURO-MŚP 2013 (EURO-SME 2013).

Konferencja poświęcona będzie rozważaniom nad rolą małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w dwóch kluczowych inicjatywach Unii Europejskiej. Po pierwsze przedmiotem analizy będzie Strategia Europa 2020 i przewidywana w jej ramach inteligentniejsza, bardziej zrównoważona gospodarka, sprzyjająca włączeniu społecznemu, w której zasadnicze znaczenie mają badania naukowe i innowacje. Następnie nacisk zostanie położony na Unię Innowacji, która obejmuje cały łańcuch innowacji, od pomysłów po rynek.

Organizatorem konferencji jest Enterprise Ireland, przy wsparciu Komisji Europejskiej. To jedno z serii wydarzeń organizowanych w ramach irlandzkiej prezydencji w Radzie UE.

Więcej informacji: <http://eurosme2013.eu/>.

Aktualne problemy koordynacji

Zabezpieczenie społeczne

14 czerwca br. w Centrali Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie odbędzie się międzynarodowa konferencja pt.: „Aktualne problemy koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego”.

Konferencję organizuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych we współpracy z Komisją Europejską i Uniwersytetem w Gandawie w ramach projektu unijnego *Organising training and setting up networks on the European Coordination of social security schemes* (trESS).

Tematem konferencji są aktualne problemy prawne i pozaprawne związane ze stosowaniem nowych przepisów unijnych dotyczących koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego.

Więcej informacji: <https://www.ipiss.com.pl/?wydarzenia=aktualne-problemy-koordynacji-systemow-zabezpieczenia-spoecznego-2>.

Przedsiębiorczość, innowacje i rozwój regionalny

Konferencja w Stambule

20-21 czerwca br. w Stambule odbędzie się szósta międzynarodowa konferencja nt. przedsiębiorczości, innowacji i rozwoju regionalnego (ICEIRD).

Podczas gdy kryzys z 2008r. zadał poważny cios wszystkim aspektom interesów biznesowych, inwestycje w innowacje, przedsiębiorczość i partnerstwo regionalne stały się kluczowym priorytetem w celu zapewnienia silnego i stabilnego wzrostu gospodarczego.

Konferencja ma na celu zgromadzenie decydentów (przedstawicieli rządu, ministerstw i agencji rządowych), ekspertów ds. innowacji (reprezentujących uczelnie, ośrodki badawczo-rozwojowe, ośrodki transferu technologii, centra start-upów) oraz praktyków (MŚP, inkubatory biznesu i organizacje wspierające przedsiębiorczość) w celu dyskusji i wymiany opinii o potencjale promowania przedsiębiorczości oraz innowacji w kontekście krajowej i regionalnej konkurencyjności.

Więcej informacji: <http://www.iceird2013.org/scope.asp>.

WIADOMOŚCI Z REGIONÓW

Targi w Gdańsku

Spotkania kooperacyjne

Spotkania kooperacyjne są najlepszą drogą do rozległej sieci kontaktów biznesowych. To doskonały sposób na skuteczne znajdowanie potencjalnych partnerów i dostawców. Spotkania organizowane najczęściej podczas dużych imprez targowych, umożliwiają bezpośredni kontakt z wybranymi kontrahentami, również takimi, którzy nie uczestniczą w imprezie jako wystawcy. Dopasowując z góry potencjalnych rozmówców do wzajemnych profili biznesowych znacząco zwiększamy szansę na skuteczne nawiązanie współpracy.

Centrum Transferu Technologii, przedstawiciel Sieci Enterprise Europe Network w województwie pomorskim zaprasza do udziału w spotkaniach kooperacyjnych i lunchu biznesowym **22 i 23 maja br.** podczas targów POLFISH, GASTROEXPO, BALPIEK, MLECZNA REWIA 2013 w hali A na stoisku nr 114 (Międzynarodowe Targi Gdańskie, ul. Żaglowa 11, 80-560 Gdańsk).

Impreza ta skierowana jest do przedsiębiorców, którzy pragną współpracować z firmami z szeroko rozumianego sektora branż przemysłu rybnego i hotelarsko-gastronomicznego (HoReCa).

W ciągu ok. 20-minutowego spotkania będzie okazja przedstawienia rozmówcy profilu swojej firmy oraz zapoznania się z jego ofertą. Po upływie tego czasu rozpoczyna się rozmowa z następnym potencjalnym partnerem biznesowym.

Rejestracji dokonuje się poprzez formularz pobrany ze strony www.cttinfo.pl i przesłany na adres mailowy ctt@post.pl. Formularz zawiera dane firmy, opis oferty oraz poszukiwanej współpracy.

Wszystkie zebrane w ten sposób profile oraz profile zgłoszone przez zagranicznych współorganizatorów spotkań, zamieszczone na stronie www.cttinfo.pl, są szeroko promowane przez organizatorów i współorganizatorów tego wydarzenia.

Dobór rozmówców dokonywany jest, przez zarejestrowanych uczestników spotkań, spośród profili (ofert) uczestników zamieszczonych na stronie.

CTT ustala terminy poszczególnych spotkań oraz tworzy osobisty plan spotkań każdego uczestnika i przesyła go zarówno drogą mailową, jak i przekazuje w dniu rozpoczęcia spotkań.

Uczestnictwo w spotkaniach jest bezpłatne. Koszty podróży, noclegu i wstępu na targi nie są pokrywane przez organizatorów.

Więcej informacji o ofercie wsparcia przedsiębiorców przez sieć Enterprise Europe Network znajduje się na stronie: www.cttinfo.pl.

Wyniki projektu RATIO-COAL

RATIO – C

Węgiel koksowy

Międzynarodowy projekt RATIO-COAL – *Improvement of coal carbonization through the optimization of fuel in cooking coal blends* realizowany był w ramach Funduszu Badawczego Węgla i Stali w latach 2010-2013. Konsorcjum projektowe składało się z sześciu partnerów z czterech krajów UE, zarówno z sektora nauki, jak i przemysłu. Koordynatorem projektu był Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Celem projektu była poprawa jakości procesu karbonizacji węgla poprzez optymalizację składu paliwa stosowanego w mieszankach koksowniczych.

W ramach projektu zostały przeprowadzone laboratoryjne analizy składu petrograficznego węgla indywidualnych i mieszanek węglowych pochodzących z różnych części Europy, Kanady oraz Republiki Południowej Afryki w aspekcie określenia proporcji składników reaktywnych i inertnych. Opracowana została innowacyjna metoda prognozowania jakości koksu metalurgicznego, niezbędnego do wytwarzania wysokiej jakości stali oraz system monitorowania, sterowania i optymalizacji procesu przygotowania paliwa do koksowania. Przeprowadzone zostały testy zaproponowanej metody w skali przemysłowej.

Wyniki badań prowadzonych w zakresie RATIO-COAL posłużą do precyzyjnego określenia optymalnej proporcji składników reaktywnych w węglach wsadowych. Przyczynią się zatem do uzyskania szybkiej i dokładnej prognozy jakości uzyskanego koksu metalurgicznego niezbędnego do wytwarzania wysokiej jakości stali. Osiągnięte wyniki badań mają zastosowanie w przemyśle stalowym i koksowym oraz w nadrzędnych instytucjach i placówkach naukowych. Opracowana innowacyjna formuła prognozowania jakości koksu przyczyni się do poprawy jakości produkowanej stali.

10 czerwca br. na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu, przy ul. Będzińskiej 60, odbędzie się spotkanie podsumowujące realizację projektu, na którym zostaną zaprezentowane wyniki badań. Uniwersytet Śląski serdecznie zaprasza wszystkich zainteresowanych na to spotkanie!

Więcej informacji na stronie <http://www.us.edu.pl/ratio-coal>.

dr Iwona Jelonek, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Konferencja WIRE 2013

Tydzień regionów

Komisja Europejska oraz Enterprise Ireland zapraszają do udziału w konferencji pt. „Regions: leading the way – Research and Innovation for growth and competitiveness”. Wystąpienia i dyskusje będą skupiać się na regionalnych aspektach programu Horyzont 2020 oraz na polityce spójności 2014-2020 i Strategii Europa 2020. Konferencja jest okazją dla władz regionalnych, agencji finansujących, instytucji badawczych i przedsiębiorstw do nawiązania dialogu oraz współdziałania na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

WIRE 2013 czyli tydzień innowacyjnych regionów w Europie odbędzie się **6 i 7 czerwca br.** w Cork w Irlandii.

Więcej informacji oraz rejestracja: <http://wire2013.eu>.

WIADOMOŚCI Z REGIONÓW

Dzielnice o prawie zerowym zużyciu energii

Projekt ZenN

1 marca br. rozpoczęła się realizacja 4-letniego projektu „Dzielnice o prawie zerowym zużyciu energii” („*Nearly Zero energy Neighbourhoods*”), współfinansowanego przez Komisję Europejską z 7. Programu Ramowego UE.

W ramach projektu konsorcjum złożone z 12 partnerów z Europy zrealizuje inwestycje polegające na renowacji dzielnic w Hiszpanii, Francji, Norwegii oraz Szwecji dostosowując budynki do wymogów niskiego lub zerowego poziomu użycia energii. Analiza różnorodnych barier ograniczających możliwości wprowadzania pożądaných zmian wskazuje na potrzebę przyjęcia holistycznego podejścia, które umożliwiłoby wprowadzenie ulepszeń na szeroką skalę. Wśród głównych wyzwań podejmowanych i analizowanych w ramach projektu ZenN są kwestie techniczne, finansowe oraz struktura własności budynków.

Wychodząc od definicji tych zagadnień projekt skupi się na realizacji następujących celów:

- identyfikacji możliwości realizacji innowacyjnych inwestycji polegających na niskoenergetycznych renowacjach w budynkach w zakresie całych dzielnic mieszkaniowych;
- identyfikacji i optymalizacji najbardziej obiecujących schematów zarządzania i finansowania, które ułatwią rozpowszechnienie rozwiązań na dużą skalę;
- opracowaniu, udoskonaleniu i wprowadzeniu w życie ambitnych planów replikacji tych procesów w skali lokalnej i regionalnej.

W ramach projektu polski partner – instytut badawczy ASM, Centrum Badań i Analiz Rynku przeprowadzi działania związane z aspektem ekonomicznym oraz strukturą własności budynków, które mają podlegać renowacji. Zrealizowane zostaną badania służące ocenie skuteczności i efektywności proponowanych modeli biznesowych oraz systemów motywacyjnych proponowanych w celu dostarczenia wiarygodnych, ekonomicznych rozwiązań odpowiadających na potrzeby potencjalnych użytkowników i na oczekiwania interesariuszy. Pod uwagę brane będą takie kryteria jak: komfort użytkowników, efektywność energetyczna, wartość dodana inwestycji czy kwestie ekonomiczno-społeczne.

ASM jako członek Europejskiej Platformy Technologicznej Budownictwa oraz koordynator Polskiej Platformy Technologicznej Budownictwa będzie również odpowiedzialny za utworzenie oraz koordynację jednej europejskiej i czterech narodowych grup przemysłowych (*Industrial Advisory Board – IAB*) związanych z miejscem, gdzie przeprowadzane będą renowacje. Utworzenie w/w IABs podyktowane było zamiarem informowania podmiotów z sektora przemysłu o osiągnięciach projektu, zebrania opinii w celu ulepszenia rezultatów projektu, jak i rozpowszechnienia rozwiązań w celu ich replikacji na poziomie narodowym.

Polski partner opracuje również plan wykorzystania i replikacji wyników projektu z punktu widzenia całego projektu oraz poszczególnych partnerów.

Projekt realizuje konsorcjum w składzie:

1. Fundacion Tecnalia Research & Innovation (Hiszpania) – koordynator projektu
2. ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o. o. (Polska)
3. Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives (Francja)
4. Ville de Grenoble (Francja)
5. IVL Svenska Miljöinstitutet AB (Szwecja)
6. Malmo Stad (Szwecja)
7. Stiftelsen SINTEF (Norwegia)
8. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet NTNU (Norwegia)
9. Oslo Kommune (Norwegia)
10. Eusko Jaurlaritza – Gobierno Vasco (Hiszpania)
11. Ayuntamiento de Eibar (Hiszpania)
12. Del Bajo Deba Sa (Hiszpania)

Informacji na temat projektu udziela Katarzyna Stachurska-Kadziak, ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o., tel.: 24 355 77 67, e-mail: k.stachurska@asm-poland.com.pl.

Szkolenia w Poznaniu

Wnioski i raporty

Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Ramowych UE w Poznaniu zaprasza na dwudniowe **warsztaty pt.: „Jak napisać wniosek do programu ramowego UE? Elementy dobrego projektu”**, które odbędą się **od 21 do 22 maja br.** Skierowane są one do osób zainteresowanych udziałem w międzynarodowych projektach badawczych oraz napisaniem niezbędnego w tym celu wniosku, które nie mają jednak wcześniejszego doświadczenia z zakresu pisania i realizacji takich projektów. Udział w warsztatach pozwoli odpowiednio przygotować się do uczestnictwa w Programie Ramowym HORYZONT 2020.

Z kolei **28 maja br.** RPK Poznań organizuje warsztaty pt. **„Raport idealny w 7.PR”**. Uczestnicy spotkania zapoznają się z zasadami raportowania w 7. Programie Ramowym UE.

Omówione zostaną poszczególne punkty formularza raportu na bazie projektów w Programach Współpraca i Możliwości w 7.PR. Zaprezentowany będzie również elektroniczny system składania sprawozdań, który jest obowiązkowy dla wszystkich realizatorów projektów w 7.PR. W programie przewidziane są ćwiczenia praktyczne, związane z różnymi elementami raportu. Oprócz części merytorycznej przedstawione zostaną również aspekty finansowe sprawozdawczości, w tym niezbędne formularze.

Oba szkolenia odbędą się w siedzibie RPK – Poznańskim Parku Naukowo-Technologicznym Fundacji UAM. Więcej informacji oraz rejestracja uczestników znajduje się na: <http://rpk.ppnt.poznan.pl> w dziale *Szkolenia*.

Paweł Kaczmarek, RPK
Poznański Park Naukowo-Technologiczny Fundacji UAM

WIADOMOŚCI Z CORDISu

Robotyczni opiekunowie i inteligentne systemy

Dla osób starszych

Wraz z wiekiem coraz trudniejsze może stawać się samodzielne utrzymywanie dobrej jakości życia. Słabnąca pamięć może doprowadzić do pomijania posiłków, a spadek mobilności może skutkować samotnością i izolacją społeczną. Wiele osób starszych jest w tym szczęśliwym położeniu, że ma opiekuna, ale czasami ta osoba – np. partner – również jest w podobnym wieku i potrzebuje wsparcia.

Zespół złożony z przedstawicieli europejskich uczelni, instytutów badawczych, przedsiębiorstw komercyjnych i organizacji opiekuńczych pracuje nad nowym typem opiekuna społecznego. W ramach finansowanego ze środków unijnych projektu Mobiserv od trzech lat prowadzone są prace nad stworzeniem robotycznego towarzysza dla osób starszych, który będzie w stanie przypomnieć im o posiłkach, piciu płynów i zażywaniu leków, zorganizować dzień i wspomagać ich w utrzymywaniu aktywności poprzez sugerowanie rozmaitych zajęć.

Jeżeli podopieczny nic nie wypije przez pewien czas, co może prowadzić do odwodnienia, robot podejdzie do niego i zachęci go do picia lub zasugeruje określony napój, odpowiednio do preferencji bądź potrzeb tej osoby. To samo dotyczy posiłków, gimnastyki, aktywności, a także kontaktów społecznych. Jeżeli podopieczny nie kontaktuje się z nikim przez jakiś czas, robot zasugeruje wykonanie telefonu lub odwiedzenie kogoś.

Robot jest częścią większego, zautomatyzowanego systemu opracowywanego w ramach projektu Mobiserv na potrzeby osób starszych. Obejmuje on inteligentną odzież – która może na przykład monitorować parametry życiowe czy wzorce snu oraz wykrywać upadki – oraz inteligentne środowisko domowe. Składać się będzie z inteligentnych czujników, urządzeń rozpoznawania optycznego i zautomatyzowanych elementów domowych do wykrywania między innymi wzorców spożycia posiłków i napojów, wzorców aktywności oraz niebezpiecznych sytuacji.

Prace nad projektem Mobiserv rozpoczęły się w grudniu 2009 r., a prototyp socjalnego robota towarzyszącego powstał w drugim roku realizacji przedsięwzięcia. Aby dowiedzieć się, jak jest postrzegany i odbierany taki nabytek w domu, naukowcy z Uniwersytetu Wschodniej Anglii w Bristolu i Instytutu Inteligentnych Domów w Eindhoven oraz przedstawiciele organizacji opiekuńczej Ananz w Geldrop (Holandia) przeprowadzą w nadchodzących miesiącach kompleksową ocenę robotycznego towarzysza przez użytkowników. Obejmie to testy użyteczności w domu-laboratorium, całodzienne testy doświadczalne i kilkudniowe próby w domach. Ostatecznie system ma wspomagać radzenie sobie i pomaganie innym w utrzymywaniu dobrego samopoczucia i samodzielności.

Więcej informacji: <http://www.mobiserv.info/>

Nowy konkurs

Innowacje w lotnictwie

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ogłosiło 30 kwietnia br. pierwszy konkurs w programie INNOLOT, finansującym badania naukowe i prace rozwojowe w przemyśle lotniczym.

Na projekty realizowane przez konsorcja z udziałem przedsiębiorców i jednostek naukowych przygotowano łącznie 500 mln złotych.

Światowy przemysł lotniczy to jeden z nielicznych sektorów, w których ogromny wkład w badania i rozwój mają polscy naukowcy. To w Polsce zostały opracowane komponenty do silników samolotów takich firm, jak General Electric, Pratt & Whitney, Airbus czy Boeing. Wysokie wymagania techniczne w lotnictwie powodują, że jest to gałąź gospodarki o stosunkowo wysokim poziomie zatrudnienia pracowników w działach B+R oraz największej intensywności wykorzystania wyników badań w praktyce.

– Lotnictwo, to chyba najdynamiczniej rozwijająca się gałąź przemysłu innowacyjnego w Polsce. Polska posiada bardzo silne ośrodki akademickie i instytuty badawcze specjalizujące się w branży lotniczej. Mamy przede wszystkim wysoko wykwalifikowane kadry, co systematycznie kusi globalne koncerny do inwestowania w naszym kraju. Aby w dalszym ciągu budować polską pozycję w branży lotniczej, musimy koncentrować się nie tylko na zadaniach procesowych związanych z technikami wytwarzania, ale także tworzyć własne innowacyjne technologie, które mogą mieć szansę na skuteczne wdrażanie na rynkach światowych – mówi prof. Barbara Kudrycka, minister nauki i szkolnictwa wyższego.

Dlatego w styczniu ubiegłego roku Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz przedstawiciele Polskiej Platformy Technologicznej Lotnictwa podpisali wspólne porozumienie, w ramach którego NCBR zobowiązało się do zainwestowania 300 mln zł w badania naukowe, prace rozwojowe i działania wspierające transfer ich wyników do przemysłu lotniczego. 200 mln zł przekażą Dolina Lotnicza w Rzeszowie, Wielkopolski Klaster Lotniczy w Kaliszu i Federacja Firm Lotniczych Bielsko w Bielsku-Białej. W efekcie podpisania tego porozumienia powstał program INNOLOT.

– Przemysł lotniczy potrzebuje stałego dostępu do najnowszych technologii, co skutkuje dużą intensywnością prac badawczo-rozwojowych. Nasz program będzie finansował projekty o największym potencjale komercyjnym, a rozwijane w ramach programu technologie będą weryfikowane w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Program INNOLOT otwiera nowe perspektywy w zakresie rozwoju rodzimych technologii lotniczych oraz pozwoli stworzyć nowe innowacyjne rozwiązania cieszące się uznaniem największych producentów samolotów na świecie – zapowiada prof. Krzysztof Jan Kurzydłowski, dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Budżet pierwszego konkursu wynosi 300 mln zł, nabór wniosków potrwa od 15 maja do 13 lipca br.

Więcej na stronie: <http://ncbr.gov.pl/programy-krajowe/programy-sektorowe/innolot>.

Źródło: www.nauka.gov.pl

Innowacje w medycynie

INNOMED

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ogłosiło konkurs INNO-MED, nowe przedsięwzięcie sektorowe finansujące prace B+R w obszarze innowacyjnej medycyny.

Łączny budżet programu przeznaczony dla biznesu medycznego i jednostek naukowych wynosi 300 mln złotych.

W Polsce wciąż w przypadku niektórych chorób odnotowuje się większą śmiertelność niż w krajach Europy Zachodniej. Składa się na to szereg czynników, w tym ograniczony dostęp do nowoczesnych leków. Badania przeprowadzone przez Bank Światowy wskazują dodatkowo na konieczność zwiększenia nakładów na prace B+R w sektorze biotechnologiczno-farmaceutycznym, szczególnie w zakresie medycyny innowacyjnej. Biotechnologia medyczna jest w Polsce stosunkowo młodą dziedziną, ale w ostatnich kilku latach znacząco wzrosła aktywność badawczo-rozwojowa w tym sektorze.

– *Przez lata wzrost gospodarczy w Polsce uzależniony był od kupowanych za granicą technologii lub wykorzystywania gotowych rozwiązań, kiedy kończył się okres ochrony praw autorskich. Dziś potrzebujemy innowacyjnych produktów opracowanych przez polskich naukowców i wdrażanych na terenie naszego kraju. Program Innomed daje szansę, aby innowacyjne leki, technologie i nowoczesne metody terapeutyczne „made in Poland” miały swój znaczący udział w rozwoju światowej medycyny* – powiedziała prof. Barbara Kudrycka, minister nauki i szkolnictwa wyższego.

Odpowiedzią na to zapotrzebowanie jest program INNOMED, będący rezultatem podpisanego w ubiegłym roku porozumienia pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a podmiotami zrzeszonymi w ramach Polskiej Platformy Technologicznej Innowacyjnej Medycyny (PPTIM). Budżet programu wynosi 300 mln zł, z czego 195 mln zł pochodzi ze środków NCBR, natomiast 105 mln zł stanowić będzie wkład przedsiębiorstw skupionych wokół PPTIM. Nowy program skierowany jest do przedsiębiorców lub konsorcjów naukowo-przemysłowych. Konkurs przewiduje finansowanie badań naukowych, prac rozwojowych oraz wdrożeniowych w zakresie poszukiwania innowacyjnych leków, nowoczesnych metod terapeutycznych, a także nowych technologii produkcji leków generycznych.

– *W Polsce mamy wiele utalentowanych medycznych zespołów badawczych, które systematycznie odnoszą światowe sukcesy. To dowodzi, że warto inwestować w tę dziedzinę nauki i wspierać jej rozwój. Dzięki funduszom unijnym posiadamy już nowoczesną infrastrukturę badawczą, którą teraz należy wykorzystać do badań przynoszących efekty naukowe, społeczne i gospodarcze także w obszarze innowacyjnej medycyny* – zauważa prof. Krzysztof Jan Kurzydłowski, dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Nabór wniosków będzie trwał od 10 maja do 8 lipca br. Maksymalna wartość dofinansowania jednego projektu wynosi 10 mln zł.

Więcej informacji w serwisie NCBR: <http://ncbr.gov.pl/programy-krajowe/programy-sektorowe/innomed/>.

Źródło: www.nauka.gov.pl

Stypendia i granty

Nowe przewodniki

Do studentów i młodych naukowców adresowanych jest wiele stypendiów, programów i konkursów. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przygotowało przewodniki po najpopularniejszych z nich.

„*Studia to ważny etap życia. To czas zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji, potrzebnych w budowaniu kariery zawodowej. To także okres rozwijania pasji i talentów. Młodzi ludzie potrzebują w tym istotnym czasie wsparcia, by móc w pełni korzystać z możliwości kształtujących ich dorosłe życie*” – napisała prof. Barbara Kudrycka, we wstępie do **Przewodnika po stypendiach, konkursach i programach dla studentów**. Minister podkreśliła, że dbanie o to, aby efektywnie wspierać studentów, jest jednym z najważniejszych zadań resortu nauki. Dlatego w ostatnich latach wprowadzono szereg nowych rozwiązań, pozwalających osiągnąć ten cel.

Przewodnik skierowany do studentów przybliży formy wsparcia, jakie są dostępne dla tych, którzy mają szczególne osiągnięcia, potrzebują pomocy finansowej, chcą studiować za granicą lub spróbować swoich sił w biznesie. Podane w broszurze odpowiedzi na pytania: kto?, dla kogo?, w jakim celu?, ile? oraz jak aplikować? – czynią z tej publikacji przejrzyste źródło informacji o poszczególnych stypendiach, konkursach i programach.

Z kolei **Przewodnik po stypendiach, konkursach i programach dla młodych naukowców** dostarcza informacji o dostępnych formach wsparcia dla naukowców przed doktoratem, zaraz po doktoracie oraz dla zespołów badawczych. W publikacji znajdują się także przydatne rady, jak młody naukowiec może ubiegać się o „kredyt studencki”, z którego oprócz studentów mogą korzystać także doktoranci. W przewodniku dla młodych naukowców zawarte zostały wskazówki dotyczące m.in. sposobu aplikowania i wykorzystania funduszy.

„*Zapewnienie młodemu pokoleniu naukowców odpowiedniego wsparcia na początku kariery to jeden z fundamentów rozwoju nauki. Uczni już na starcie powinni mieć możliwość realizowania ambitnych autorskich projektów, a także uczestniczenia w zespołach naukowych, które prowadzą badania na najwyższym poziomie. Dlatego też, zmieniając w 2010 roku system finansowania nauki, podjęliśmy szereg działań ułatwiających rozpoczęcie karier naukowych*” – podkreśliła we wstępie do publikacji minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbara Kudrycka.

MNiSW zachęca do zapoznania się z treścią obu przewodników. Te dwa wydawnictwa ułatwią studentom i młodym naukowcom dotarcie do potrzebnych informacji o stypendiach, konkursach i programach.

Przewodniki można znaleźć pod adresem: <http://www.nauka.gov.pl/ministerstwo/aktualnosci/aktualnosci/artikul/przewodniki-po-stypendiach-i-grantach/>.

Źródło: www.nauka.gov.pl

Aktualne oferty stypendialne

Nie przegap terminów!

Centrum Informacji dla Naukowców Euraxess przedstawia aktualne oferty stypendialne dla doktorantów i naukowców (wg terminów aplikowania):

- 1. Granty badawczo-szkoleniowe Marie Curie** (doktor lub 4 lata doświadczenia); aplikacja od **14 marca** do **14 sierpnia** br.; stypendium w Europie: http://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/about-mca/actions/ief/index_en.htm oraz stypendium poza Europą: http://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/about-mca/actions/iof/index_en.htm.
- 2. Niemcy** – stypendia post-doc Fundacji Alexandra von Humboldta – **na bieżąco**: <http://www.humboldt-foundation.de/web/humboldt-fellowship-experienced.html>.
- 3. Rzym/Wiedeń/Londyn** – stypendia PAU; **15 maja** br.: <http://pau.krakow.pl/index.php/2008031766/Stypendia-Fundacji-Lanckoronskich.html>.
- 4. Granty Narodowego Centrum Nauki** dla osób bez stopnia dr i młodych doktorów; **15 czerwca** br.: <http://www.ncn.gov.pl/aktualnosci/2013-03-15-konkursy-ogloszenie>.
- 5. USA** – stypendia Komisji Fulbrighta dla doktorantów i doktorów; **29 i 28 czerwca** br.: <http://www.fulbright.edu.pl/index.php/programy/dla-polakow>.
- 6. Meksyk** – stypendia na badania, studia; **30 czerwca** br.: <http://www.buwimw.edu.pl/wym/intro.htm>.
- 7. Dowolny kraj** – program „Mobilność Plus” Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego; prawdopodobnie **lipiec** br.; III edycja zostanie dopiero ogłoszona: <http://www.nauka.gov.pl/ministerstwo/inicjatywy/programy-ministra/mobilnosc-plus/>.
- 8. Nowa Zelandia** – stypendia na studia doktoranckie; **15 lipca** br.: <http://educationnz.govt.nz/news/nzidsr-applications-open>.
- 9. Japonia** – stypendia badawcze; **31 sierpnia** br.: <http://www.mars.dti.ne.jp/miff/>.
- 10. Europa** – praca dla początkujących naukowców w **projektach Marie Curie – Initial Training Networks**; oferty dostępne na stronie: <http://ec.europa.eu/euraxess/>.
- 11. Stypendia Instytutów Wspólnotowego Centrum Badawczego Komisji Europejskiej – Joint Research Centre** dla doktorantów i naukowców (Niemcy, Hiszpania, Włochy, Belgia, Holandia): <http://ec.europa.eu/dgs/jrc>.

Baza ofert stypendialnych: www.euraxess.pl.

Monika Kornacka, EURAXESS, KPK

XVI edycja konkursu otwarta

Polski Produkt Przyszłości

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości zaprasza do udziału w XVI edycji Konkursu Polski Produkt Przyszłości. Celem Konkursu jest promocja i upowszechnianie osiągnięć twórców innowacyjnych produktów (wyróbów i technologii), które mają szansę zaistnieć na rynku polskim. **Warunkiem przystąpienia do Konkursu jest przedstawienie nowego, innowacyjnego wyrobu lub technologii** w jednej z poniższych kategorii:

- wyrób przyszłości w fazie przedwdrożeniowej,
- technologia przyszłości w fazie przedwdrożeniowej,
- wyrób przyszłości w fazie wdrożeniowej,
- technologia przyszłości w fazie wdrożeniowej.

Do Konkursu mogą przystąpić osoby prawne i fizyczne z krajów Unii Europejskiej: przedsiębiorstwa, instytuty naukowo-badawcze, uczelnie, zakłady doświadczalne oraz indywidualni wynalazcy. Udział w Konkursie jest bezpłatny.

W każdej z czterech kategorii konkursowych przyznawana jest jedna nagroda oraz wyróżnienia.

Nagroda i wyróżnienia „Polski Produkt Przyszłości” w kategorii „wyrób przyszłości w fazie przedwdrożeniowej” i w kategorii „technologia przyszłości w fazie przedwdrożeniowej”, przyznawane są za propozycję nowego, innowacyjnego produktu doprowadzonego najdalej do etapu prac wdrożeniowych.

Nagroda i wyróżnienia „Polski Produkt Przyszłości” w kategorii „wyrób przyszłości w fazie wdrożeniowej” i w kategorii „technologia przyszłości w fazie wdrożeniowej”, przyznawane są za propozycję nowego, innowacyjnego produktu wdrożonego do praktyki produkcyjnej, w okresie od 12 miesięcy do 21 miesięcy przed datą zgłoszenia projektu do Konkursu.

Zwycięzcy w Konkursie „Polski Produkt Przyszłości” otrzymują statuetkę, dyplom, prawo posługiwania się w korespondencji i promocji znakiem i hasłem „Polski Produkt Przyszłości” oraz wsparcie w promocji produktu w kraju i za granicą.

Zgłoszenia do Konkursu wraz z załączoną dokumentacją można składać osobiście, kurierem lub pocztą w terminie: **do 24 maja br.**, do godz. 16.30, na adres: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa, z dopiskiem na kopercie Konkurs Polski Produkt Przyszłości.

Regulamin Konkursu i formularze zgłoszeniowe są dostępne na stronie internetowej www.ppp.pi.gov.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące Konkursu udzielane są pod numerem telefonu (22) 432 83 12 lub za pośrednictwem poczty e-mail: konkursppp@parp.gov.pl.

Informacje nt. laureatów poprzednich edycji Konkursu Polski Produkt Przyszłości zamieszczone są na stronie http://www.pi.gov.pl/PPP/chapter_86624.asp.

Wojciech Sadowiec, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

WIADOMOŚCI

KRAJOWEGO PUNKTU KONTAKTOWEGO
PROGRAMÓW BADAWCZYCH UNII EUROPEJSKIEJ

GRANTY EUROPEJSKIE

REDAKCJA:

Ewa Kocińska (redaktor naczelny)
tel.: (61) 827 97 48
e-mail: ewa.kocinska@ppnt.poznan.pl
Anna Pytko
Andrzej Siemaszko

ADRES REDAKCJI:

Krajowy Punkt Kontaktowy, IPPT PAN
ul. Krzywickiego 34, 02-078 Warszawa
Druk: Heldruk, ul. Partyzantów 3B, 82-200 Malbork
www.heldruk.pl
Nakład: 7 500 egz., dystrybucja: sieć KPK